

January 10, 1958
**Code Message No. 269 from Korolczyk to Gede
(Moscow), Willmann (Budapest), Mazur (Prague),
and Zambrowics (Bucharest)**

Citation:

"Code Message No. 269 from Korolczyk to Gede (Moscow), Willmann (Budapest), Mazur (Prague), and Zambrowics (Bucharest)", January 10, 1958, Wilson Center Digital Archive, *Polskie dokumenty dyplomatyczne 1958* (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #13, pp.28-29. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/208859>

Summary:

The Polish Foreign Ministry informs its diplomats in Moscow, Budapest, Prague, and Bucharest about the French Prime Minister's interview criticizing the Rapacki Plan.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

13

10 stycznia

Prosimy o poinformowanie o naszej prośbie Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Ministerstwo Kultury i Sztuki, gdyż te instytucje wysyłają najczęściej delegatów do Anglii.

Attaché Ambasady
J. Cześnik^f

AMSZ, z. 9, w. 52, t. 687

13

10 stycznia, okólnik wicedyrektora Departamentu I:
francuskie stanowisko wobec planu Rapackiego

Warszawa, dn. 10 stycznia 1958 r.

Ścisłe tajne

SZYFROGRAM Nr °269 10.I 13.05°

G e d e – MOSKWA

WILLMANN – BUDAPESZT

M a z u r – PRAGA

ZAMBROWICZ – BUKARESZT

Podajemy do wiadomości ogólną ocenę amb. Gajewskiego dot. wywiadu Gaillarda dla US News z 30 grudnia ub.r. w sprawie polskiej propozycji odnośnie strefy bezatomowej. Gaillard w wywiadzie tym oświadczył, że plan Rapackiego jest niebezpieczny i nie zasługuje na rozpatrzenie.

Wywiad był przede wszystkim przeznaczony dla odbiorców amerykańskich i miał na celu przygotowanie rozpoczynających się za 10 dni rokowań Monneta w Waszyngtonie o pożyczkę. W obecnej sytuacji finansowej Francji uzyskanie pożyczki amerykańskiej jest dla rządu sprawą nieomal gardłową.

Na ogół negatywnie zostało przyjęte brutalne odrzucenie przez Gaillarda planu Rapackiego. Mamy (Ambasada w Paryżu) pewne informacje, że na Quai część wywiadu dot. planu Rapackiego została przyjęta z niezadowoleniem, a Joxe – Dyrektor generalny MSZ – prywatnie zapewniał dziennikarzy, że Quai nie znało wywiadu przed jego opublikowaniem.

10 stycznia

14

Ogólnie ocenia się wywiad jako przejaw dalszego uzależniania polityki francuskiej od USA. Jest to ponadto dowód, że Gaillard jest zdecydowany prowadzić skrajnie „europejską politykę” – iść na rękę Adenauerowi, a wszelkie jego gesty w kierunku wszczęcia rozmów ze Związkiem Radzieckim należy traktować jako alibi wobec zaniepokojenia tutejszej opinii.

^fKorolczyk^f

AMSZ, ZD 6/77, w. 59, t. 829

14

*10 stycznia, notatka Departamentu III:
stosunek Kanady do planu Rapackiego*

Warszawa, dnia 10.I.1958 r.

Notatka służbowa ^cNr 1^c

Stosunek Kanady do propozycji polskiej
utworzenia strefy bezatomowej w Europie

W dniu 3 grudnia ub. roku tow. Winiewicz odbył rozmowę z zastępcą min. spraw zagranicznych Kanady Holmesem. Holmes akcentował fakt dużego rozbitcia NATO i brak zgody rządu kanadyjskiego na tworzenie w Europie składów broni atomowej. Stwierdził, że Kanadyjskie MSZ studiuje polski plan ograniczenia zbrojeń atomowych w Europie. Inicjatywę polską uważają za bardzo interesującą i nie odrzucają jej chcąc do niej wrócić „przy okazji”.

Już wcześniej Holmes radził tow. Sieradzkiemu powtarzanie naszej inicjatywy atomowej, mimo że obecny okres nie jest sprzyjający do jej realizacji.

12 grudnia 1957 r. tow. Sieradzki odbył specjalną rozmowę z kanadyjskim ministrem spraw zagranicznych Smithem na temat polskiej propozycji utworzenia strefy bezatomowej. Jak wynika z informacji tow. Sieradzkiego, Smith słabo orientuje się w zagadnieniach polityki europejskiej i stąd nie chciał angażować się w dyskusję. Ze szczególnie dużym zainteresowaniem wysłuchał powodów naszego zaniepokojenia wobec wysuniętych propozycji magazynowania broni atomowej w Niemczech Zachodnich. Smith podkreślił, że

13

January 10, circular of Department I deputy director:
the French position vis-à-vis the Rapacki Plan

Warsaw Jan. 10, 1958
Top secret

CODE MESSAGE No c269 10.I 13.05c

Gede - MOSCOW
WILLMANN - BUDAPESZT
Mazur - PRAGA
ZAMBROWICZ - BUKARESZT

We hereby inform about ambassador Gajewski's overall assessment regarding Gaillard's interview for US News of December 30 last year concerning the Polish proposal of a nuclear-free zone. In this interview Gaillard said that the Rapacki Plan is dangerous and does not merit consideration.

The interview was primarily intended for the American audience and was meant to prepare Monnet's loan negotiations at Washington that begin in 10 days' time. In the current situation of France, obtaining an American loan is of almost critical importance for the government.

On the whole, Gaillard's the brutal rejection of the Rapacki Plan was not welcomed. We have (Paris embassy) certain information that the Quai was dissatisfied with the part of the interview that dealt with the Rapacki Plan, and Joxe, MoFA director general, assured journalists privately, and that the Quai did not know the contents of the interview before it was published.

On the whole, the interview is regarded as an instance of further conditioning of French policy on the US. It also demonstrates that Gaillard is determined to carry out an extremely 'European policy' - accommodate Adenauer and all his gestures toward launching talks with the Soviet Union and should be treated as an alibi, given the anxiety of the local opinion.

fKorolczyk

AMSZ, ZD 6/77, w. 59, t. 829